

Královéhradecký kraj má čtyři nové Mistry tradiční rukodělné výroby

16.8.2024 - | Krajský úřad Královéhradeckého kraje

„Odborná komise letos hodnotila 11 nominací, z nichž vybrala čtyři osobnosti, které získali prestižní titul Mistr tradiční rukodělné výroby Královéhradeckého kraje a 10 tisíc korun. Jejich činnost pomáhá udržet historické dědictví našeho kraje. Abychom je podpořili, tak výrobky držitelů titulu Mistr tradiční rukodělné výroby zařazujeme do souboru dárkových předmětů kraje, kterými náš region prezentujeme. Nově jsou výrobky oceněných mistrů k zakoupení v prostorách krajského informačního centra na Kuksu v Jeschkeho vile,“ uvedla náměstkyně pro kulturu Martina Berdychová.

Cena Mistr tradiční rukodělné výroby Královéhradeckého kraje je určena osobám, které ovládají postupy, dovednosti, znalosti a technologie v daném oboru tradiční rukodělné výroby, prezentují je na přehlídkách, výstavách a specializovaných akcích zaměřených na tradiční lidová řemesla a předávají své profesní dovednosti a zkušenosti svým následovníkům.

Návrhy na nominace přijímá Regionální pracoviště pro tradiční lidovou kulturu při Muzeu východních Čech v Hradci Králové. Ocenění schvaluje Rada Královéhradeckého kraje na základě doporučení Odborné komise pro tradiční lidovou kulturu Královéhradeckého kraje. Ocenění je pravidelně udíleno na Mezinárodním folklorní festivalu v Červeném Kostelci.

Zdeněk Fryml se narodil do tradiční truhlářské rodiny a tuto živnost před ním vedl jeho otec, děda i praděda. Vzhledem k tomu, že v truhlárně trávil většinu dětství, bylo o jeho osudu rozhodnuto a po vystudování SOU Jaroměř se stal i on truhlářem. V roce 2018 založil vlastní živnost a začal vyrábět tradiční dřevěné lyže zvané jasanky, které v rodinné truhlárně vyráběli po generace, ale téměř upadly v zapomnění kvůli konkurenčním lyžím z moderních materiálů. Díky precizním výrobkům z dílny Zdeňka Frymla se jasanky opět dostávají do povědomí a oblíbily si jich už stovky lyžařů. Na Zdeňka Frymla se nyní začínají obracet i lidé, kteří sice nepotřebují lyže, ale hledají výrobky, u kterých je kladen důraz na tradici, autenticitu a staré postupy. Jedná se například o dřevěné kostry pro karoserie auto veteránů, nebo nástroje a pomůcky pro jiná tradiční rukodělná řemesla, jako například řezbářská stolice.

Výtvarné dílo Jarmily Haldové je obsahově rozsáhlé. Lze jej rozdělit na výtvarné práce ze dřeva (figurální a reliéfní) a na práce malířské a grafické (například ilustrování pohádek či odborných publikací o rostlinách). Vedle řezby reliéfů se dlouhodobě věnuje vyřezávání loutek a hlavně betlémů. Jako první větší celek vytvořila pro Okresní muzeum v Rychnově nad Kněžnou, kde v osmdesátých letech byla zaměstnána. Jde o takzvaný Soukenický betlém, kde vedle betlémské scény je zobrazeno kompletní zpracování lnu na plátno a jeho barvení. Nejrozsáhlejším dílem mezi betlémy je Třinecký betlém, ve kterém jsou např. k vidění dělníci čekající na autobus, který je odveze na směnu, zimní stadion a další výjevy z historie města. Desítky dalších větších nebo menších betlémů jsou roztroušeny mezi sběrateli po celé republice. Zúčastnila se také značného počtu výstav na mnoha místech v Čechách.

Nově je ocenění udělováno také významným osobnostem dlouhodobě působících v oblasti tradiční lidové kultury. První laureátkou je Monika Lemberková, která už patnáctý rok vede Spolek lidové tvorby Hradec Králové. Spolek sdružuje lidové umělce a řemeslníky z oblasti východních Čech, kteří svou tvorbou navazují na lidové tradice, uchovávají a rozvíjejí vzácné a někdy zapomenuté umělecko-řemeslné činnosti. Monika Lemberková organizuje a zajišťuje spolkové akce, výstavy, propaguje

lidové techniky a účastní se krajkářských akcí nejen v České republice, ale i v zahraničí. Zajišťuje také komunikaci a spolupráci s dalšími organizacemi a spolky, místními samosprávami i ministerstvem kultury.

Jana Hladíková v oblasti tradiční lidové kultury působí dlouhodobě. V 80. letech absolvovala čtyři semestry se zaměřením nejenom na paličkování, ale také tkání, frivolitky, síťování, batiku, tenerife, zvykoslovné předměty, vyšívání a drhání. Pracovala také s kůží, kukuřičným šustím a se slámou. Nadšení a zájem o paličkovanou krajkou se tak rozhodla využít i při své profesi učitelky a předávat dál dovednost, která má také na Jičínsku letité kořeny. Proto v roce 1989 představila vedení základní školy v Kopidlně záměr o zřízení kroužku paličkování. Při svém následném působení na ZŠ v Rožďalovicích také zde iniciovala vznik kroužku paličkování, který vedla od roku 2003 do roku 2009. Základům paličkování se od roku 1989 naučilo na 150 dívek a žen z okolí Kopidlna a Rožďalovic a řada z nich v této činnosti pokračuje i nadále. Převážnou část své 38leté praxe s paličkováním spojila právě s aktivním předáváním svých zkušeností a dovedností.

<https://www.khk.cz/cz/kraj-volene-organy/tiskove-centrum/aktuality1/kralovehradecky-kraj-ma-ctyri-nove-mistry-tradicni-rukodelne-vyroby-406057>